

Plan de implementare

BORDWIIS + (Boosting Regional Development with ICT-Innovation-Strategies)

Introducere/ Analiza diagnostic a Regiunii Sud-Est

Strategia Europa 2020 se bazează pe conceptul de creștere economică: inteligentă, prin intermediul investițiilor mai eficiente în educație, cercetare și inovare, durabilă, datorită orientării către o economie cu un nivel redus al emisiilor de carbon și incluzivă, cu accent pe crearea de noi locuri de muncă și reducerea sărăciei.

Creșterea inteligentă face referire la faptul că fiecare regiune ar trebui să se bazeze pe potențialul și punctele sale forte (cu alte cuvinte, acele competențe în cazul cărora există un avantaj comparabil și o calitate unică a unui produs (USP)).

Una dintre etapele din cadrul activităților pregătitoare pentru noua perioadă de programare este dezvoltarea așa numitelor “Strategii de Specializare Inteligentă”. În Ghidul “Strategii de Cercetare și Inovare pentru Specializarea Inteligentă (RIS 3)”, Comisia Europeană definește RIS 3 în felul următor: strategiile naționale/regionale de cercetare și inovare pentru specializarea inteligentă sunt planuri integrate care realizează cinci lucruri importante:

- Pun accent pe investiții în prioritățile cheie naționale/regionale, provocările și nevoile pentru dezvoltarea bazată pe cunoaștere, inclusiv măsuri în domeniul TIC;
- Se bazează pe punctele tari ale fiecărei regiuni/țări, avantajele competitive și potențialul fiecărei regiuni/țări;
- Susțin atât inovarea tehnologică cât și pe cea bazată pe practică și vizează stimularea investițiilor din sectorul privat;
- Implică actorii cheie și încurajează inovarea și experimentarea;
- Se bazează pe probe/practică și includ sisteme de monitorizare și evaluare sonoră.

În cadrul proiectului BORDWIIS+ “Stimularea dezvoltării regionale prin implementarea de strategii de inovare în domeniul tehnologiei informației și a comunicațiilor”, partenerii din cele 8 regiuni europene doresc să contribuie la dezvoltarea strategiilor de specializare inteligentă din domeniul TIC din respectivele regiuni și să formuleze recomandări în ceea ce privește colaborarea dintre parteneri.

Având la bază studiul “Analiza comparativă privind potențialul de inovare al TIC în 8 regiuni europene”, au fost descrise scenariile de specializare inteligentă și a fost realizată analiza SWOT pentru fiecare regiune. Pe baza acestora au fost elaborate recomandări atât pentru fiecare regiune cât și pentru colaborarea dintre acestea.

Regiunea Sud-Est este a doua ca mărime din regiunile din România. Județele componente sunt Brăila, Buzău, Constanța, Galați, Tulcea și Vrancea. Regiunea are aproximativ 2.8 milioane locuitori și o suprafață de circa 35.762 km². Economia regiunii este concentrată pe agricultură

și resurse naturale. Regiunea Sud-Est are venituri de aproape 13.10 miliarde euro (2010) și o rată a ocupării de 53%(2011). În cadrul regiunii sunt active 1.054 firme de inovare.

Potrivit Raportului privind strategiile de inovare in domeniul TIC, cifra de afaceri din acest sector a atins 819 milioane RON (aproximativ 190 milioane euro) în 2010 și a implicat 5.709 persoane.

Tabelul de mai jos arată cele mai importante și relevante valori din sectorul TIC:

Regiunea Sud-Est	2007	2008	2009	2010	2011
Ocuparea în sectoarele high-tech (% din total)	1,03	1,21	-	-	-
Resurse umane în științe și tehnologie (% din populația activă)	18,8	18,1	19,1	18,6	20,5
Gospodării care au acces la broadband (% din gospodăriile cu minim un membru cu vârsta între 16 și 74 ani)	-	17	-	23	25
Gospodării care au acces la internet (%din gospodăriile cu minim un membru cu vârsta între 16 și 74 ani)	-	31	-	39	44
Indivizi care folosesc în mod regulat internetul (% din indivizii cu vârsta cuprinsă între 16 și 74 ani)	-	27	30	31	36
Indivizi care nu au folosit niciodată un	-	59	60	57	55

computer (%
din indivizii cu
vârsta între 16
și 74 ani)

Cercetători din angajați)	(% total	0,09	0,06	0,07	-	-
---------------------------------	-------------	------	------	------	---	---

În general, tendințele sunt pozitive și se poate observa o ușoară creștere în ceea ce privește majoritatea aspectelor evidențiate mai sus. Cu privire la numărul de cercetători, cu toate că acesta era deja extrem de scăzut, în perioada 2007-2008 evoluția a fost una negativă, iar în anul 2009 creșterea a fost de numai 0,01%. Comparativ cu alte regiuni din România, regiunea Sud-Est deține cel mai mic procent de angajați în domeniul cercetării.

Piața TIC

Sectorul TIC din România este caracterizat de:

- Între 2008 și 2010, următorii indicatori au avut evoluții negative:
 - Scăderea numărului de firme (-10%)
 - Scăderea ratei de ocupare (-7%)
 - Scăderea cifrei de afaceri (-3.3%)
- Contribuția sectorului TIC la PIB este redusă;
- Sectorul TIC din regiune atinge un nivel relativ ridicat al exporturilor (41%);
- Nivel scăzut al componentei C&D, coordonată în principal de asocieri științifice și nu de firme.

Analiza comparativă

Comparativ cu media europeană, România deține o productivitate scăzută în general (50% din media UE), contribuție scăzută a companiilor de inovare (25% din media UE) și un număr extrem de mic de brevete (1%).

Competențe tehnologice

Competențele tehnologice din domeniul TIC sunt legate de dezvoltarea de software și servicii IT, precum și consultanță și servicii de portale web. Industria alimentară și managementul ciclului de viață al produsului reprezintă ariile de aplicare.

Inovații intersectoriale

Următoarele sectoare reprezintă bazele economiei regionale și oferă potențialul necesar pentru inovațiile intersectoriale:

- Agricultură (aproximativ 40% din rata totală de ocupare);
- Turism, logistică;
- Multe sectoare economice din România se bazează pe resursele naturale (ex. Industria lemnului, materiale de construcții);
- Industria petrochimică, metalurgică, construcția de nave, industria de echipament, industria de confecții și textile, industria alimentară; industria prelucrătoare este concentrată de cele mai multe ori în orașele mari.

Cu excepția câtorva inițiative de dezvoltare, analiza regională a arătat că există puncte slabe în regiunea Sud-Est. Printre ele se numără costurile de transport ridicate, un nivel scăzut al siguranței (în trafic, transport, infrastructură) și o productivitate scăzută în agricultură. Din aceste motive, ar trebui luate în considerare următoarele aspecte:

- Extinderea și dezvoltarea de programe menite să sprijine activitățile antreprenoriale ale absolvenților de facultate din domenii conexe. Sunt de preferat companiile de tipul start-up-urilor, creative și durabile.
- Nivelul scăzut al siguranței în trafic, transport și infrastructură limitează/împiedică dezvoltarea turismului. Ar trebui luate în considerare anumite măsuri de îmbunătățire în ceea ce privește infrastructura, cu scopul de a spori siguranța în trafic. Sectorul TIC ar putea fi parte din acest proces;
- Zone mari din agricultura demonstrează o productivitate scăzută. Soluții TIC și tehnologii avansate/modernizate, pentru a contracara productivitatea scăzută din agricultură.

Obiectivele Planului de Implementare

Programul INTERREG IVC definește planul de implementare ca fiind **un document în care se specifică modul în care fiecare regiune implicată va acționa pentru a integra bunele practici din celelalte zone în politicile sale locale/regionale sau naționale relevante, dacă există.** Scopul este de a merge mai departe față de cerințele/premisele obișnuite, punând accentul pe un rezultat mult mai specific la nivel de partener.

În ceea ce privește proiectul BORDWIIS+, scopul acestuia este de a îmbunătăți elaborarea și implementarea strategiilor de specializare inteligentă privind integrarea politicilor de inovare și TIC. Planul de implementare al proiectului trebuie să fie o reflecție asupra modului în care se pot utiliza cunoștințele acumulate (intern, în fiecare regiune, precum și de la regiunile participante), în vederea îmbunătățirii politicilor de inovare și TIC din fiecare regiune, în contextul RIS3.

Scenariul de specializare inteligentă

Profilul specializării actuale din regiunea Sud-Est se bazează pe competențele din domeniul software și servicii TIC. În cooperare cu zonele precum agricultura, turismul sau construcția de nave, există posibilitatea dezvoltării unor viitoare soluții specializate.

Scenariul pentru regiunea Sud-Est este următorul: TIC pentru soluții avansate privind mobilitatea, cu specializare pe turism, transport maritim și servicii (ex. pentru sectorul agricol).

Recomandare și viziune pentru viitor: capacitățile din domeniul TIC existente pot fi utilizate pentru dezvoltarea sectorului de servicii și a industriilor existente. Este nevoie de colaborare între furnizorii de servicii (ex. în turism sau transport).

Puncte tari și șanse de dezvoltare

Sprîjin în ceea ce privește inovarea în sectorul turismului și cel agroalimentar, pentru dezvoltarea potențialului aplicațiilor TIC:

- În cadrul sectorului agroalimentar, creșterea competitivității este posibilă utilizând competențele TIC pentru a îmbunătăți accesul, utilizarea și calitatea informațiilor în sectorul agricol, pescuit și acvacultură (ex. pentru a crește productivitatea). Clusterelor din agricultură, sectorul fermier, alimentar și al băuturilor, ar trebui să fie sprijinite pentru a iniția parteneriate între sectoarele de cercetare, privat și aplicativ.
- În cadrul industriei turismului, creșterea competitivității poate fi de asemenea inițiată. Este crucială dezvoltarea turismului tradițional prin intermediul soluțiilor TIC. Este recomandată îmbunătățirea raportului calitate-preț și se poate atinge prin intermediul soluțiilor TIC. Personalul flexibil și calificat, precum și existența unităților de cazare pot ajuta la dezvoltarea industriei turismului. Vizibilitatea la nivel internațional este un aspect cheie în procesul de dezvoltare; ar trebui identificate de asemenea nevoi suplimentare.

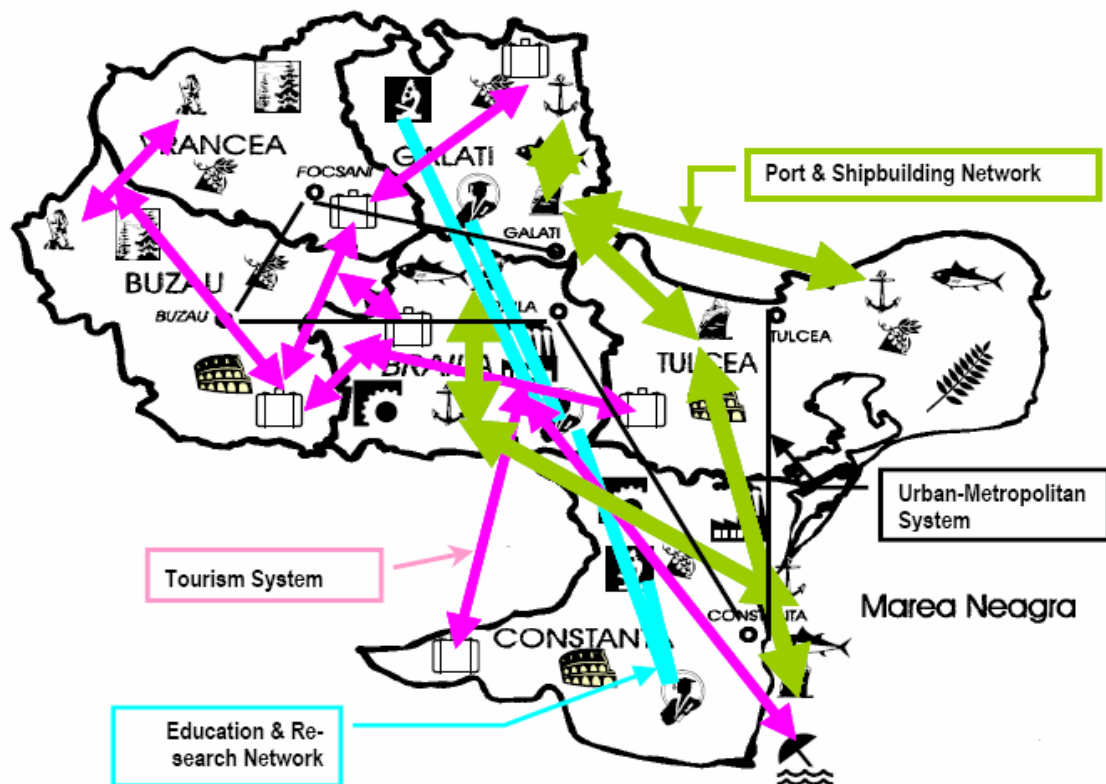
Analiza politicilor de inovare și TIC în Regiunea Sud-Est

A fost elaborată o strategie regională în domeniul TIC (ARISE), inițiată cu sprijinul autorităților locale și a Parcului de Software din Galați. În plus, există două incubatoare de afaceri, precum și

un cadru legislativ favorabil pentru dezvoltarea infrastructurii de cercetare-dezvoltare. În orice caz, un chestionar aplicat în rândul celor mai importanți actori cheie arată că autoritățile ar trebui să facă mai mult pentru companii și să aprecieze rolul ADR SE în relația dintre părți.

Condiții cadru favorabile inovării regionale

- Gradul de pătrundere a infrastructurii broadband a crescut foarte repede în ultimii ani în România; în 2011, 44% - acces la Internet, 25% - acces broadband;
- România duce lipsă de infrastructură de afaceri competitivă pe piețele naționale și internaționale, în special în sectoarele high-tech și inovatoare (logistică, echipamente, utilități, spațiu);
- Avantaje regionale competitive: economie regională echilibrată, poziție strategică, resurse umane calificate;
- Sectoare economice principale: TIC, construcția de nave, turism, sectorul agroalimentar, industria prelucrătoare.

Proiecte de inovare în Regiunea Sud-Est

Regiunea a dezvoltat o serie de proiecte de inovare, mai ales proiecte de guvernanță. Un sondaj realizat în rândul companiilor, indică o creștere a exporturilor de produse inovative sau preluarea unor inovații la nivelul întreprinderilor, conform cercetării la nivelul proiectului IN-EUR:

- ✚ Proiectul ARISE (“Strategia Regională de Inovare a Regiunii Sud-Est 2008-2015”) a fost finanțat de către Comisia Europeană și se consideră a fi o oportunitate unică pentru creșterea conștientizării asupra unei identități regionale comune, prin întărirea capacității de înțelegere a problemelor legate de inovare la nivel regional.

Obiectivele strategice ale proiectului au urmărit crearea unei politici regionale de inovare potrivită pentru consolidarea procesului post-tranziție, inserarea politicii regionale de inovare într-o politică regională de dezvoltare și dobândirea unei vizibilități internaționale prin intermediul inovării și activității de marketing.

- ✚ Proiectul IN-EUR (“Măsurarea gradului de inovare în cadrul subregiunilor europene”) este un proiect finanțat în cadrul Programului de Cooperare Interregională INTERREG IVC, prioritatea 1 “Inovare și economia cunoașterii”, aria de intervenție “Inovare, cercetare și dezvoltare tehnologică”.

Obiectivul general al proiectului IN-EUR este îmbunătățirea calității politicilor locale de inovare, prin integrarea și aplicarea metodologiilor pentru măsurarea inovării la nivelul subregiunilor europene, prin mijloace de cooperare interregională.

Obiectivele specifice ale proiectului vizează adaptarea, aplicarea și transferul modelelor existente pentru măsurarea capacității de inovare; extinderea cooperării la nivel local și interregional; verificarea eficacității modelelor prin participarea locală extinsă; integrarea modelului avansat “Balanța Locală a Inovării” în politica locală.

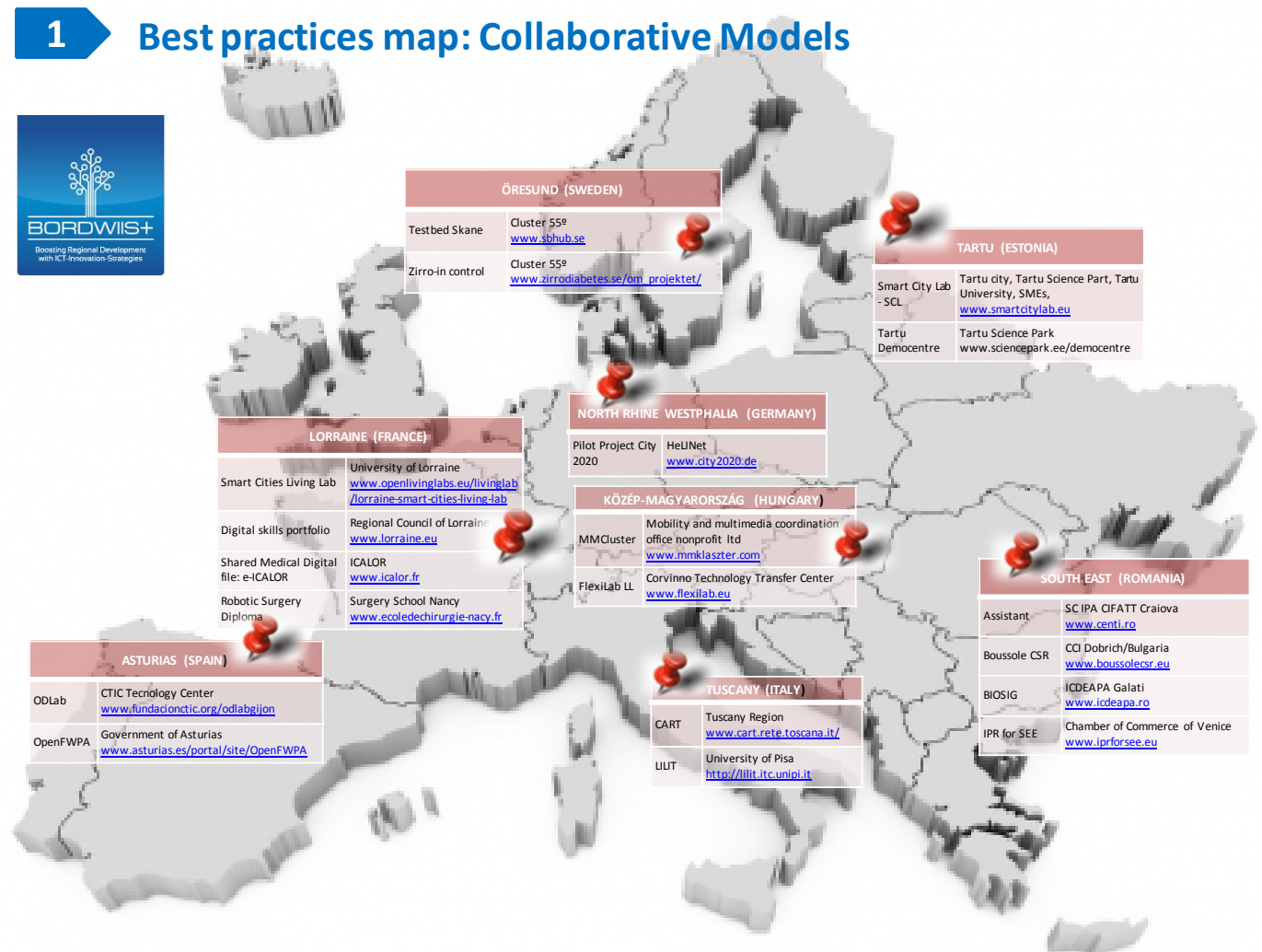
- ✚ **Proiectul 4GreenInn** (“Inovare în domeniul managementului sustenabil al ariilor naturale protejate”) este finanțat prin intermediul celui de-al doilea apel de proiecte al Programului Operațional Comun Bazinul Mării Negre, prioritatea 2 “Utilizarea în comun de resurse și competențe pentru protecția și conservarea mediului”, măsura 2.2. “Promovarea cercetării și inovării în domeniul conservării și protecției mediului ariilor naturale protejate”.

Obiectivul general este managementul durabil al ariilor naturale protejate din Bazinul Mării Negre și dezvoltarea de metode inovative pentru integrarea ariilor protejate în strategiile globale de dezvoltare urbană și socio-economică în regiunile partenere.

Obiectivele specifice ale proiectului privesc îmbunătățirea capacității regiunilor partenere privind managementul sustenabil al ariilor naturale protejate; promovarea unui parteneriat eficient în domeniul managementului sustenabil al ariilor naturale protejate; stabilirea și promovarea unui instrument informațional comun pentru ariile naturale protejate din regiunea Mării Negre.

Analiza bunelor practici identificate in cadrul proiectului BORDWIIS+, pentru a fi integrate în politicile regionale

În total, în cadrul proiectului au fost identificate și analizate 19 exemple de bune practici, după cum ilustrează harta de mai jos:

Modelele colaborative pun accent pe abordările legate de conceptul de « inovare deschisă » (laboratoare vii, platforme de colaborare între utilizatorii finali și societate, clustere etc.), acestea fiind cele mai pregnante exemple din cadrul analizei.

Majoritatea acestor bune practici pot fi considerate descoperiri antreprenoriale în domeniul TIC și al inovării, și le-a fost atribuit gradul mediu de transferabilitate.

Cele 19 bune practici identificate au fost analizate și grupate în următoarele categorii: e-sănătate, Orașe-Inteligente, sprijin TIC în afaceri și e-guvernare.

E-sănătate

Regiune	Denumirea bunei practici	Descriere	Gradul de transferabilitate
Lorraine	e-icalor	Un fișier digital de monitorizare a evoluției medicale a unui pacient diagnosticat cu o boală cardiovasculară, care poate fi accesat de agenți medicali, pacienți și alte persoane certificate.	Ridicat
Lorraine	Robotic surgery Diploma	Cursuri teoretice și practice adresate studenților la medicină, pentru a dobândi abilitățile necesare utilizării roboților chirurgicali.	Mediu
Öresund	Zirro	O platformă de colaborare pentru provocările legate de monitorizarea proprie a nivelului de glucoză din sânge, prin intermediul unei metode non-invasive.	n.d.
Romania	Biosig	Un parteneriat între cercetare-dezvoltare, inovare și unitățile de învățământ, pentru a dezvolta biotehnologii inovative de obținere și procesare a produselor piscicole cu siguranță maximă pentru sănătatea consumatorului.	Ridicat

Orașe-Inteligente

Regiune	Denumirea bunei practici	Descriere	Gradul de transferabilitate
Eesti	SmartCity	O platformă de colaborare între orașul Tartu, universități și companii, pentru a dezvolta soluții mobile inteligente pentru viața în mediul urban.	Ridicat
Lorraine	LSCLL	Un nou model de oraș inteligent care vizează îmbunătățirea calității vieții cetățeanului, sprijinirea economiei locale și dezvoltării urbane.	Ridicat
Asturias	ODLab	O modalitate de cooperare între administrația locală-companii-cetățeni, cu rol în dezvoltarea serviciilor și sistemelor de date deschise	Mediu
North Rhine Westphalia	City 2020	Infrastructură broadband dezvoltată prin intermediul unei inițiative publice/private, pentru a oferi cetățenilor servicii avansate: televiziune digitală, video, servicii energetice etc.	Mediu

Sprijin TIC în afaceri

Regiune	Denumirea bunei practici	Descriere	Gradul de transferabilitate
Eesti	Tartu Democentre	O platformă de sprijin în crearea de mici afaceri inovatoare în domeniul TIC și promovarea acestora în rândul publicului și sectoarelor private.	Mediu

Regiune	Denumirea bunei practici	Descriere	Gradul de transferabilitate
Lozep Magyarorszag	MMCluster	Un cluster multimedia pentru a inspira inovarea în noile tehnologii media și mobile.	Mediu
Lozep Magyarorszag	Flexilab	O platformă comună pentru inovarea deschisă în domeniul soluțiilor de învățare inovatoare.	Scăzut
Öresund	Testbed Skåne	O rețea regională care ajută companiile să-și crească competitivitatea și să-și dezvolte afacerile.	n.d.
Lorraine	Lorfolio	Un portofoliu digital al abilităților, cu rolul de a spori legăturile directe dintre companii și angajați.	Ridicat
Romania	Assistant	Platformă de cooperare pentru încurajarea cooperării dintre IMM-uri în activități inovatoare.	Mediu
Romania	Boussole CSR	O pagină web dedicată schimbului de bune practici între IMM-uri în domeniul Responsabilității Sociale Corporative.	Ridicat
Romania	IPR for SEE	O strategie creștere a competitivității IMM-urilor, prin îmbunătățirea activităților de conștientizare și dezvoltare de instrumente în domeniul protecției proprietății intelectuale.	Mediu
Tuscany	Lilit	Un nou "laborator viu", concentrat pe paradigma inovării deschise, care oferă companiilor diferite instrumente pentru a le ajuta în procesul de inovare.	Ridicat

E-guvernare

Regiune	Denumirea bunei practici	Descriere	Gradul de transferabilitate
Asturias	OpenFWPA	Un cadru deschis, unde companiile își pot dezvolta componentele pentru administrarea electronică (eGuvernare).	Mediu
Tuscany	Cart	O abordare colaborativă a guvernării deschise, prin intermediul unui standard pentru interoperabilitatea sistemelor publice în domeniul TIC.	Ridicat

Având în vedere faptul că situația și experiența fiecărui partener sunt diferite, transferul bunelor practici este un proces care trebuie să țină cont de profilul și potențialul fiecărei regiuni (dimensiune, puncte forte, competențe). De aceea, pentru fiecare regiune în parte, este importantă identificarea oportunităților și dificultăților pe care le presupune procesul de transfer de bune practici.

Regiunea Sud-Est a României poate fi considerată un furnizor mediu de servicii și industrie prelucrătoare, cu un potențial deosebit de dezvoltare. În ceea ce privește bunele practici analizate, câteva dintre acestea s-ar potrivi profilului și nevoilor regiunii Sud-Est și ar putea contribui la acoperirea nevoilor:

ODLab (Asturias) – scopul acestei inițiative este de a crește gradul de transparență al administrației publice, de a crea oportunități de afaceri și de a dezvolta antreprenoriatul.

Participarea și implicarea tuturor actorilor cheie (cetățeni, autorități locale, companii private) reprezintă o condiție necesară pentru asigurarea succesului acestei inițiative. Regiunea Sud-Est are probleme similare (de transparență, de exemplu), iar transferul acestei practici ar aduce în mod sigur beneficii, mai ales că multe dintre servicii sunt aplicații mobile și pagini web care permit cetățenilor și companiilor accesul la informații (informații actualizate în timp real legate de sistemele de transport în comun etc.). Nivelul de transferabilitate este mediu.

OpenFWPA (Asturias) – cu scopul de a evita duplicarea și incompatibilitățile dintre sisteme și de a reduce gradul de complexitate și operațiunile costisitoare din administrația publică, a fost dezvoltată o platformă e-guvernare. Acest model necesită, la fel ca exemplul anterior, participarea și implicarea tuturor actorilor cheie (autorități locale, companii private, cetățeni și centre tehnologice). Utilizând acest model, regiunea Sud-Est ar putea atinge câteva obiective: angajamentul atât al administrației publice cât și al companiilor private, un număr mare de potențiali utilizatori, poziția de lider în clasamentele e-guvernare etc. Și în acest caz, nivelul de transferabilitate este mediu.

SCL (SmartCityLab, Eesti) – a fost creat pentru a dezvolta un mediu inovativ, care va contribui la creșterea competitivității companiilor, aducând în același loc mediul de afaceri, cetățenii, institutele de cercetare-dezvoltare și alte structuri care sprijină inovarea. Regiunea Sud-Est ar putea implica universitățile, companiile private din domeniul IT și autorități locale, cu scopul de a obține următoarele rezultate: noi idei și servicii create, calitate ridicată etc. Nivelul de transferabilitate este considerat ridicat, iar avantajul este acela că nu necesită investiții majore, ci numai voință și determinare din partea tuturor actorilor cheie.

Digital skills portfolio (LORDFOLIO, Lorraine) – este un portofoliu digital al abilităților, care are ca scop îmbunătățirea vieții profesionale a cetățenilor (fiecare utilizator beneficiază de un spațiu online, securizat, unde își poate aduna toate documentele care îi atestă abilitățile dobândite prin cursuri sau experiență profesională). Acest instrument inovator ar putea ajuta oamenii din regiunea Sud-Est în procesul de perfecționare și dobândire de noi abilități profesionale. Implicarea tuturor actorilor cheie (cetățeni - în căutarea unui loc de muncă, studenți, autorități publice, companii private) este absolut necesară, iar nivelul de transferabilitate este ridicat.

City 2020 (North Rhine Westphalia, DE) – este un proiect bazat pe fibră optică care vizează depășirea tuturor barierelor de infrastructură, legate de conexiuni la internet în orașele de mici dimensiuni, astfel încât toți cetățenii și antreprenorii să poată avea acces la servicii precum internetul de mare viteză, televiziune digitală etc. Nivelul de transferabilitate este mediu, însă depinde de potențialul regiunii și de strategiile acesteia privind extinderea rețelelor broadband (de exemplu, în regiunile cu potențial asemănător, gradul de transferabilitate este ridicat). Implicarea tuturor actorilor cheie (orașe, furnizori de energie și servicii în telecomunicații) este

absolut necesară pentru succesul acestui model. În ceea ce privește regiunea Sud-Est, extinderea infrastructurii broadband ar reprezenta o realizare importantă.

TESTBED Skane (Oresund, SE) – face parte dintr-o strategie națională suedeză pentru inovare, iar rolul său este de a identifica diferite instituții publice, de a le înțelege nevoile și provocările și de a le corela cu diverse companii relevante în cadrul evenimentelor. Aceasta ar reprezenta o oportunitate pentru regiunea Sud-Est, de încurajare și facilitare a colaborării între instituțiile publice și companii (în timp ce acestea din urmă înțeleg mult mai bine nevoile publice, instituțiile au șansa de a găsi soluții rapide folosind tehnologii și idei noi).

CART (Tuscany, IT) – este un sistem de interoperabilitate care definește standarde și distribuie servicii, cu scopul de a facilita schimbul de informații și date între administrațiile publice, pentru a putea dezvolta servicii publice eficiente și inovatoare. Avantajele pe care le-ar putea avea regiunea Sud-Est transferând această bună practică sunt legate de eficiența serviciilor și administrației locale, standardele internaționale, reutilizarea aplicațiilor și implicarea diferiților actori (universități și centre de cercetare, administrații publice, companii private).

Definirea activităților

Potențialul de dezvoltare în regiunea Sud-Est

Regiunea Sud-Est beneficiază de resurse naturale, care valorificate în mod adecvat, pot juca un rol important în dezvoltarea socio-economică. Dintre aceste resurse naturale, cele mai importante sunt rezervele de petrol și gaze naturale (Subcarpații Buzăului, vestul județului Brăila și partea de sud a județului Galați), carierele de piatră (Munții Măcinului), sare etc .

Portul Constanța, porturile dunărene Galați, Brăila și Tulcea, joacă, de asemenea, un rol important pentru dezvoltarea socio-economică a regiunii. Legăturile lor cu marile porturi ale lumii ar putea fi utilizate atât pentru a asigura materia primă necesară pentru dezvoltarea economică a regiunii, cât și pentru exportul de mărfuri produse în regiune și în restul țării.

Turismul reprezintă componenta cu cel mai important potențial pentru dezvoltarea regională:

- Litoralul Mării Negre cuprinde 13 stațiuni, cu unități de cazare, tratament și divertisment (hoteluri, moteluri, vile, campinguri), de-a lungul a 70 km de coastă între Năvodari și Mangalia ;
- Delta Dunării reprezintă o atracție din punct de vedere științific, cu un potențial turistic ridicat, mai ales după ce, începând cu anul 1990, a fost inclusă împreună cu alte regiuni adiacente, în Rezervația Biosferei Delta Dunării ;
- Regiunea beneficiază de resurse balneare deosebite, cu o veche tradiție: Lacul Techirghiol (Eforie Nord) -nămol curativ cu proprietăți asemănătoare celui de la Marea Moartă;

- De asemenea, există condiții favorabile pentru dezvoltarea agro-turismului în toată regiunea, cu resurse importante pentru dezvoltarea turismului de agrement;
- Zona montană din Vrancea și Buzău prezintă interes turistic prin intermediul stațiunilor Soveja și Lepșa și al zonelor unice în țară, cum ar fi: vulcanii noroioși (Vulcanii Noroioși de la Berca), peșterile de la Bozioru, Focurile Vii;
- Patrimoniul cultural - istoric al regiunii, getic, roman, grec, regăsindu-se în cetăți și mănăstiri, cele mai multe fiind situate în județele Tulcea și Constanța.

Răspuns la provocările globale

Având în vedere profilul regional descris mai sus, regiunea ar putea oferi soluții de mobilitate noi și durabile. Cum preferințele se schimbă, cererea oamenilor privind serviciile holistice de mobilitate este în creștere și se dezvoltă noi piețe. TIC joacă un rol important aici: dezvoltarea sistemelor de informații, comunicare și managementul traficului vor ajuta la dezvoltarea infrastructurilor inteligente de transport. Cercetarea în domeniul conceptelor de logistică inteligentă și utilizarea serviciilor mobile pot contribui la reducerea resurselor. Aplicațiile în turism și sectorul maritim au potențialul de a profita și de a contribui în același timp la acest trend.

Obiective

OG1. Îmbunătățirea competitivității în sectorul TIC prin stimularea exporturilor

OS1. Creșterea gradului de conștientizare publică cu privire la instrumentele financiare/ programe de susținere a investițiilor în sectorul TIC

Indicatori:

- ✓ Număr de studii cu privire la investiția necesară în sectorul TIC – 1
- ✓ Număr de campanii de conștientizare - 1
- ✓ Ponderea companiilor mulțumite de oferta de finanțare publică – cel puțin 20%
- ✓ Ponderea companiilor care beneficiază de fonduri publice în sectorul TIC – cel puțin 20%

Măsuri:

Măsura 1.1.1 Elaborarea unui studiu pentru a identifica nevoile de investiții în sectorul TIC la nivel regional

Prin intermediul *Studiului privind nevoile de investiții în sectorului TIC* vor fi obținute informații relevante cu privire la situația actuală a infrastructurii TIC, precum și despre investițiile

necesare. Studiul va furniza informațiile necesare pentru fundamentarea instrumentului financiar / programului public de susținere a dezvoltării sectorului TIC, cu scopul de a deveni mai atractiv pentru potențialii beneficiari.

Impactul estimat: Autoritățile publice care gestionează POS CCE vor avea capacitatea de a dezvolta un program de finanțare adecvat necesităților și atrăgător pentru potențialii beneficiari.

Instituție responsabilă: Agenția de Dezvoltare Regională Sud-Est.

Surse de finanțare: Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice.

Măsura 1.1.2 Creșterea gradului de conștientizare cu privire la importanța investiției în sectorul TIC

Această măsură vizează creșterea numărului de companii informate cu privire la beneficiile investițiilor în sectorul TIC și utilizarea fondurilor disponibile pentru dezvoltarea sectorului.

Impactul estimat: ponderea de companii informate cu privire la importanța investițiilor în sectorul TIC va crește cu 20%. De asemenea, este de așteptat ca măsura să contribuie la creșterea cu 20% a numărului de companii care beneficiază de sprijin financiar public.

Instituții responsabile: Instituții publice centrale și locale, ONG-uri.

Surse de finanțare: Fonduri publice, Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice, investiții externe.

OS2. Facilitarea accesului la finanțarea prin POS CCE

Indicatori:

- ✓ Creșterea investițiilor în sectorul TIC cu cel puțin 10%.

Măsuri:

Măsura 1.2.1 Implementarea instrumentului financiar sau a programului conceput pentru sprijinirea investițiilor în sectorul TIC, cu scopul de a răspunde necesităților companiilor interesate în dezvoltarea TIC

În cadrul acestei măsuri, informațiile obținute prin intermediul *Studiului privind nevoile de investiții pentru sectorul TIC* vor fi utilizate pentru îmbunătățirea condițiilor accesare a

finanțării, cu scopul de a crește numărul de companii interesate în accesarea de fonduri pentru dezvoltarea infrastructurii TIC.

Impactul estimat: Creșterea cu 10% a investițiilor în sectorul TIC din regiune.

Instituție responsabilă: Autoritatea de Management pentru POS CCE.

Surse de finanțare: Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice, Programul Operațional Asistență Tehnică, investiții externe.

OS3. Tehnologii inovative (moderne) pentru procesul de producție

Indicatori:

- ✓ Număr de baze de date create – 1;
- ✓ Număr de site-uri web create – 1;
- ✓ Număr de campanii naționale și internaționale de promovare a site-ului web derulate – 1;
- ✓ Număr de tehnologii inovative pentru procesul de producție exportate – 1;

Măsuri:

Măsura 1.3.1 Crearea unei baze de date privind tehnologiile inovative de producție create în regiune

Prin intermediul acestei măsuri, informațiile cu privire la tehnologiile inovative vor fi centralizate și va fi creat și implementat un instrument ușor de utilizat. Baza de date va fi disponibilă pe o pagină de internet, care va crește vizibilitatea companiilor responsabile pentru aceste tehnologii.

Impact estimat: Creșterea gradului de conștientizare cu privire la tehnologiile inovative create în Regiunea Sud-Est.

Instituție responsabilă: Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Est.

Surse de finanțare: Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice.

Măsura 1.3.2 Campanie de promovare a site-ului web la nivel național și internațional

Prin această măsură tehnologiile inovative vor fi mai bine promovate la nivel național și internațional și transferul bunelor practici în domeniul tehnologic va fi stimulat.

Impact estimat: Creșterea vizibilității/notorietății companiilor românești din domeniu, creșterea cooperării cu companii externe interesate de tehnologii inovatoare, creșterea numărului de tehnologii inovatoare exportate.

Instituție responsabilă: Camera de Comerț.

Surse de finanțare: Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice.

OS4. Îmbunătățirea accesului, utilizării și a calității tehnologiilor informației și comunicațiilor în sectorul agro-alimentar

Indicatori:

- ✓ Număr de baze de date privind tehnologiile inovative în sectorul agro-alimentar create – 1
- ✓ Număr de site-uri web pentru promovarea acestor tehnologii create – 1
- ✓ Număr de tehnologii inovative în sectorul agro-alimentar exportate – 1

Măsuri:

Măsura 1.4.1 Elaborarea unei baze de date privind tehnologiile inovative din sectorul agro-alimentar și dezvoltarea unei pagini de internet pentru diseminarea bazei de date

Cu ajutorul acestei măsuri, informații privind tehnologiile inovative dezvoltate în Regiunea de Dezvoltare Sud-Est vor fi colectate și diseminate prin intermediul unei printr-o pagini de internet.

Impact estimat: Îmbunătățirea cunoștințelor populației și companiilor cu privire la tehnologiile inovatoare disponibile, dezvoltate în sectorul agro-alimentar din regiune.

Instituții responsabile: Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Est, Universitatea Dunărea de Jos Galați.

Surse de finanțare: Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice.

Măsura 1.4.2 Campanie de promovare a tehnologiilor inovative disponibile în sectorul agro-alimentar la nivel național și internațional

Baza de date privind tehnologiile inovative disponibile în sectorul agro-alimentar și pagina de internet vor sta la baza unei campanii de informare/conștientizare. Rolul acestei campanii este

de a crește gradul de vizibilitate al tehnologiilor inovative dezvoltate în România și de a spori comunicarea/colaborarea cu firme străine.

Impact estimat: Ca urmare a promovării intense, cel puțin o tehnologie inovativa va fi exportată.

Instituții responsabile: Agenția pentru Dezvoltare Regională Sud-Est.

Surse de finanțare: Programul Operațional Sectorial Creșterea Competitivității Economice.

OS5. Stimularea inovării în industria turismului prin utilizarea inteligentă a TIC

Indicatori:

- ✓ Trasee turistice care integrează punctele de interes din Regiunea de Dezvoltare Sud-Est create și promovate – 1
- ✓ Pagini de internet create pentru promovarea traseului turistic – 1
- ✓ Sondaje online pentru identificarea necesităților turiștilor – 2 /an
- ✓ Număr de baze de date care conțin informații cu privire la oferte turistice, tipuri de turism, facilități de divertisment, transport , facilități de cazare, etc. elaborate – 1
- ✓ Număr de campanii de promovare a turismului durabil și a ofertelor turistice – 1 /an

Măsuri:

Măsura 1.5.1 Dezvoltarea de servicii mobile comune pentru zonele turistice

Măsura are ca scop implementarea soluțiilor TIC pentru o mai bună promovare a traseului turistic, conectarea cu alte trasee similare din Europa și din lume, dezvoltarea și implementarea serviciilor mobile inovative de-a lungul traseului pentru a facilita schimbul de informații, mobilitatea transportului și dezvoltarea de servicii suplimentare pentru turiști.

Impact estimat: Creșterea numărului de turiști care ajung în regiune, îmbunătățirea cooperării între actorii cheie.

Instituții responsabile: Autoritățile locale, Autoritatea Națională pentru Turism, agențiile de turism.

Surse de finanțare: Fonduri publice.

OS6. Îmbunătățirea capacității incubatoarelor regionale de afaceri

Indicatori:

- ✓ Număr de companii care beneficiază de activitățile incubatoarelor regionale de afaceri
- ✓ Număr de companii instalate în incubatoare de afaceri regionale

Măsuri:

Măsura 1.6.1.Îmbunătățirea infrastructurii incubatoarelor de afaceri

Măsura 1.6.2. Creșterea capacității resurselor umane de a administra incubatoarele de afaceri

Măsura 1.6.3.Acces la fonduri europene pentru proiecte de parteneriat pentru promovarea incubatoarelor de afaceri în parteneriat cu Autoritățile Locale și Regionale

Impact estimat: Creșterea numărului de companii interesate în aplicarea inovației în activitatea de zi cu zi.

Instituții responsabile: IT și Parcuri Industriale.

Surse de finanțare: POS CCE, Orizont 2020, INTERREG.

OG 2. Îmbunătățirea accesului cetățenilor la serviciile publice

OS1. Dezvoltarea serviciilor publice prin utilizarea TIC și digitalizare

Indicatori:

- ✓ Servicii publice digitale create în regiune - cel puțin 3 în domenii precum e-sănătate, e-administrație, e-turism
- ✓ Pondere de clienți mulțumiți – cel puțin 50%

Măsuri:

Măsura 2.1.1 Diminuarea birocratizării și creșterea accesului la informație

Prin această măsură vor fi digitalizate cel puțin trei servicii publice - sănătate, administrație și turism. Digitalizarea va face aceste servicii mai atractive pentru public, iar accesul la informație va avea impact asupra creșterii atractivității regiunii.

Impact estimat: Creșterea numărului de persoane care folosesc mijloace de comunicare moderne cu scopul de a obține informații relevante cu privire la administrație, sănătate și turism. Diminuarea timpului de așteptare.

Instituții responsabile: Autorități locale.

Surse de finanțare: Fonduri publice.

OS2. Soluții de e-guvernare

Indicatori:

- ✓ Procentul de documente accesibile / ușor de citit - cel puțin 50%
- ✓ Procentul de clienți mulțumiți – cel puțin 50%

Măsura 2.2.1 Creșterea numărului de inițiative guvernamentale deschise

Această măsură are drept scop crearea și promovarea unei administrații publice transparente prin furnizarea documentelor accesibile/lizibile (documentele trebuie să fie disponibile în formatele Word și Excel, iar informațiile ar trebui analizate).

Impact: Creșterea încrederii publice în administrație.

Instituții responsabile: Autorități locale.

Surse de finanțare: Fonduri publice.

OS3. Un centru unic de informare și un centru de informare online

Indicatori:

- ✓ Număr de centre de informare regionale – 1
- ✓ Număr de centre regionale de informare – 1
- ✓ Număr de pagini de Internet – 1

Măsuri:***Măsura 2.3.1 Înființarea birourilor de informații regionale și centre de informare on-line***

Această măsură se axează pe importanța înființării centrelor de informare, care ar trebui să dețină informații unitare și complete cu privire la toate sectoarele și domeniile de interes în regiune.

Impact estimat: Creșterea ponderii de clienți mulțumiți

Instituții responsabile: Autorități locale

Surse de finanțare: Fonduri publice

OG3. Dezvoltarea capacității resurselor umane de a utiliza TIC la nivel regional**OS1. Dezvoltarea de conexiuni de bandă largă în școli, biblioteci, universități****Indicatori:**

- ✓ Ponderea instituțiilor de învățământ conectate la internet – 75%
- ✓ Ponderea instituțiilor culturale conectate la internet – 50%

Măsuri:***Măsura 3.1.1 Creșterea accesului la internet pentru instituțiile din domeniul educațional și cultural și îmbunătățirea abilităților informatice ale studenților***

Având în vedere importanța mijloacelor moderne de comunicare, instituțiile din domeniul educațional și cultural ar trebui să țină pasul cu aceste realități. Elevii ar trebui să aibă posibilitatea de a învăța/a-și dezvolta abilitățile de operare pe calculator într-un cadru educațional care promovează și explică importanța educațională/culturală și rolul Internetului.

Impact: Creșterea numărului de studenți care își îmbunătățesc abilitățile de operare pe calculator.

Instituții responsabile: instituții din domeniul educațional și cultural, autorități publice, furnizori de internet.

Surse de finanțare: fonduri publice.

OG4. Consolidarea parteneriatelor al nivel local, național și transnațional prin proiecte privind diseminarea inovării în sectorul TIC.

OS1. Consolidarea capacității ADR SE, ca liant între bunele practici internaționale și economiile regionale.

Indicatori:

- ✓ Numărul de întâlniri ale ADR pentru informare și schimburi de experiență - cel puțin 1 pe an.
- ✓ Număr de proiecte derulate în parteneriat sau conduse de ADR SE.

Măsuri:

Măsura 4.1.1 Crearea unei alianțe care să includă instituții de cercetare-dezvoltare, cu scopul de a utiliza și îmbunătăți inovarea în sectorul TIC

Această măsură susține importanța cooperării și a schimbului de experiență între persoane și instituții din domeniul cercetare-dezvoltare, cu scopul de a beneficia de inovațiile din sectorul TIC.

Impact: O mai bună înțelegere a dinamicii sectorului TIC.

Instituții responsabile: Instituții de cercetare-dezvoltare.

Surse de finanțare: POS CCE.

Indicatori:

- ✓ Numărul de persoane instruite, care înțeleg mai bine ce înseamnă inovarea în domeniul TIC – cel puțin 2
- ✓ Numărul de site-uri create pentru a promova tehnologiile inovative la nivel regional – 1
- ✓ Numărul de proiecte dezvoltate de ADR SE în domeniul inovării în sectorul TIC – cel puțin 1

Măsuri:

Măsura 4.2.1 Consolidarea capacității a ADR SE ca promotor regional al inovării în sectorul TIC

Prin această acțiune, ADR SE va dezvolta capacitatea de a se implica în promovarea inovării în sectorul TIC, printr-o mai bună înțelegere a fenomenului și a necesității de a pune în aplicare soluții inovatoare. Forumul creat va fi un instrument util pentru conectarea antreprenorilor locali cu cei din afara țării, și, de asemenea, va permite identificarea și promovarea inovațiilor tehnologice cu impact imediat asupra dezvoltării economice regionale.

Impact estimat: Creșterea notorietății companiilor inovative regionale.

Instituții responsabile: ADR SE.

Surse de finanțare: POS CCE, fonduri publice.

OS2. Facilitarea participării actorilor implicați în sectorul TIC la târguri și expoziții internaționale de specialitate (alte avantaje ale acestei activități ar putea fi, de asemenea, promovarea propriilor realizări și stimularea exporturilor).

Indicatori:

- ✓ Ponderea de actori regionali din sectorul TIC care participă la târguri și expoziții internaționale de specialitate– cel puțin 20%
- ✓ Procentul de tehnologii de inovare regionale promovate în cadrul târgurilor și expozițiilor internaționale de specialitate– cel puțin 20%

Măsuri:

Măsura 4.2.1 Consolidarea capacității actorilor implicați în sectorul TIC

Această măsură subliniază necesitatea de a conecta actorii regionali din domeniul TIC cu cei internaționali, cu scopul de a răspunde mai bine provocărilor specifice contextului actual, de a promova produsele sau tehnologiile regionale și de a facilita accesul la cele mai bune tehnologii dezvoltate în străinătate.

Impact estimat: dezvoltarea de parteneriate strategice și un acces mai bun la tehnologii inovative.

Instituții responsabile: companii.

Surse de finanțare: fonduri private.

OG5. Dezvoltarea Industriilor creative prin intermediul ICT

OS1. Educație în industriile creative

Indicatori:

- ✓ parteneriate strategice în domeniu
- ✓ introducerea unor cursuri de industrii creative în curricula școlară
- ✓ programe ce vizează stimularea creativității, spiritului antreprenorial și inovării.

Măsuri:

Măsura 5.1.1. Realizarea de investiții în vederea modernizării și asigurării calității în procesul educațional și de cercetare, cu accent pe stimularea creativității, a spiritului antreprenor și a inovării.

Măsura are un rol important în susținerea și dezvoltarea potențialului creativ în învățământ. Dezvoltarea cunoștințelor și aptitudinilor estetice și de comunicare reprezintă un stimulent important pentru crearea unei mase critice antreprenoriale în domeniu dar și un stimulent major pentru dirijarea potențialului tinerilor elevi și studenți către grafică, arte, publicitate, etc.

Impact estimat: dezvoltarea aptitudinilor creative ale tinerilor și adolescenților prin intermediul curriculei și exemplelor antreprenoriale oferite de IMM – uri în domeniu.

Instituții responsabile: Inspectorate Școlare, Autorități Publice Locale, Companii.

Surse de finanțare: fonduri private, fonduri publice prin intermediul Fondului Social European.

OS2. Dezvoltarea infrastructurii TIC ca sprijin pentru industriile creative

Măsura 5.2.1. Realizarea de investiții pentru îmbunătățirea și dezvoltarea infrastructurii publice TIC și utilizarea acesteia în programe de stimulare a spiritului antreprenorial și a creativității.

Măsura are un impact în dezvoltarea companiilor private din domeniul industriilor creative, prin accesul facil la broadband și comunicații prin fibră optică. Aceste infrastructuri au o importanță deosebită, fie pentru structurile de afaceri ce pot oferi facilitatea fie pentru zonele unde acestea, din motive de eficiență economică, nu au penetrat încă. În acest sens, echiparea unor teritorii din zone cu deficit geografic, de exemplu, prin suportul programelor publice de finanțare, reprezintă un demers strategic foarte important.

Impact estimat: realizarea unui acces facil al companiilor din zone cu deficit geografic sau al companiilor către structuri publice sau private de afaceri.

Instituții responsabile: ADR SE, Ministerul Comunicațiilor, Autorități Publice Locale, Companii.

Surse de finanțare: fonduri private pentru cofinanțare, fonduri publice prin intermediul Fondului European pentru Dezvoltare Regională.

OS3. Susținerea antreprenoriatului creativ prin crearea cadrului instituțional și creșterea capacității administrative

Măsura 5.3.1. Consolidarea capacității instituționale a organizațiilor locale și regionale care au atribuții în elaborarea și implementarea politicilor din sectorul educației, formării profesionale și dezvoltarea antreprenoriatului creativ.

Măsura se referă la creșterea capacității instituționale și îmbunătățirea parteneriatului între acele organizații care pot governa procesul de informare, susținere strategică și finanțare a antreprenorilor din economia creativă. Vizăm în primul rând creșterea capacității Camerelor de Comerț și organizațiilor de afaceri, a Universităților cu Specializări de Profil, a ADR SE și a Autorităților Publice Județene și Locale, de a susține prin: formare, informare, campanii de conștientizare, finanțare efectivă, creșterea economiei din industriile creative.

Impact estimat: Dezvoltarea capacității administrative a organizațiilor implicate în economia creativă și întărirea parteneriatului între instituțiile vizate.

Instituții responsabile: Camere de Comerț, Organizații ale Oamenilor de Afaceri, Autorități Publice Județene și Locale, Companii, ADR SE.

Surse de finanțare: fonduri private, fonduri europene prin intermediul FSE, FEDER.

Concluzii finale

Regiunea de Dezvoltare Sud-Est din România deține caracteristici de dezvoltare particulare, având în vedere potențialul agricol și al pescuitului tradițional, al specializării de nișă în domeniul construcției de nave, transportului maritim și producției de oțel.

Cea mai importantă calitate a județului Constanța este reprezentată de faptul că deține unul dintre cele mai mari porturi din Europa și are o infrastructură turistică importantă de-a lungul litoralului Mării Negre. Județele Brăila și Galați sunt axate mai mult pe transport naval, industria oțelului, agricultura și IT, județul Vrancea este specializat în domeniile agricultură și textile, iar în județul Buzău se pune accent pe industria manufacturieră. În județul Tulcea se promovează turismul și serviciile, având în vedere faptul pe teritoriul județului se află cea mai mare deltă naturală din Europa.

Comaniile din regiune folosesc TIC ca un vector important de dezvoltare, de la software pentru managementul industriei manufacturiere, până la gestionarea proceselor industriale. Autoritățile publice s-au angajat, de asemenea, să folosească TIC în livrarea serviciilor publice, în scopul de a îmbunătăți calitatea și satisfacția cetățenilor.

Astfel, TIC reprezintă un obiectiv important și un instrument-cheie pentru regiune, având în vedere provocările legate de următoarea perioadă de programare a UE, din perspectiva fondurilor structurale disponibile pentru România și Regiunea Sud-Est și alte programe ale UE (Orizont 2020, Interreg, etc).